

MFP: Masurile de combatere a crizei COVID-19 au generat mai mult de jumătate din deficitul bugetar la 9 luni

Mai mult de jumătate din deficitul înregistrat în primele noua luni ale anului, respectiv 37,12 miliarde de lei (3,51% din PIB), reprezintă sumele lasate în mediul economic prin facilitati fiscale, investitii si cheltuieli exceptionale adoptate pentru combaterea efectelor epidemiei de COVID-19, informeaza Ministerul Finantelor Publice, în raportul privind executia bugetului general consolidat în perioada ianuarie-septembrie 2020.

În primele noua luni ale anului 2020, executia bugetara indica un deficit bugetar de 67,27 miliarde de lei (6,36% din PIB), de aproape trei ori mai mare fata de deficitul de 26,97 miliarde de lei, respectiv 2,6% din PIB, consemnat în perioada similara a anului trecut.

În conditiile în care dupa primele opt luni ale acestui an deficitul bugetar se cifra la 54,77 miliarde de lei (5,18% din PIB), numai în luna septembrie soldul negativ a urcat cu 12,5 miliarde de lei, un sfert din deficitul înregistrat în tot anul 2019 (48,3 miliarde de lei).

"Cresterea deficitului bugetar aferent primelor noua luni ale anului curent, comparativ cu cel înregistrat în perioada similara a anului trecut, este explicata, pe partea venituri, de evolutia nefavorabila a încasarilor bugetare în perioada martie-septembrie din cauza crizei, precum si ca urmare a amânării platii unor obligatii fiscale de catre agentii economici pe perioada crizei (16,15 miliarde de lei), de cresterea cu 3,22 miliarde de lei a restituirilor de TVA, fata de nivelul aferent perioadei ianuarie-septembrie 2019, pentru sustinerea lichiditatii în sectorul privat, precum si de bonificatiile acordate pentru plata la scadenta a impozitului pe profit si a celui pe veniturile microîntreprinderilor, în valoare de 0,57 miliarde de lei", se arata în raportul MFP.

De asemenea, pe partea de cheltuieli, fata de cresterea bugetara prin efectul legilor s-a înregistrat o crestere a cheltuielilor de investitii cu 6,83 miliarde de lei fata de aceeași perioada a anului precedent, precum si plati cu caracter exceptional generate de epidemia COVID-19 de aproximativ 10,35 miliarde de lei.

Potrivit MFP, veniturile bugetului general consolidat au însumat 227,72 miliarde de lei în primele noua luni ale anului 2020, în scadere cu 0,4% fata de nivelul încasat în perioada corespunzatoare a anului trecut. Exprimat ca pondere în PIB estimat, veniturile bugetare au înregistrat o reducere marginala, de 0,05 puncte procentuale (an/an), cauzata cu precadere de contractia încasarilor nete din TVA.

În ce priveste evolutia lunara, dinamica veniturilor totale se mentine si în septembrie în teritoriul pozitiv (7,6% an/an), fiind determinata în principal de avansul veniturilor din fonduri europene, al celor nefiscale, precum si cel al contributiilor de asigurari. Volatilitatea crescuta a încasarilor lunare, începând din martie, este explicata de facilitatile fiscale acordate în conjunctura actuala.

"Încasarile din impozitul pe salarii si venit au înregistrat 18,08 miliarde de lei în primele noua luni ale anului curent, consemnând o crestere de 5,1% (an/an). Cel mai mare aport la acest avans l-au avut încasarile din impozitul pe veniturile din pensii, cu 41,4% mai mari fata de cele înregistrate în perioada similara a anului trecut. Totodata, evolutia veniturilor din aceasta sursa a fost sustinuta si de sporul încasarilor din impozitul pe veniturile din dividende cele aferente Declaratiei unice (12,2%, respectiv 19% an/an). În conditiile unei dinamici pozitive a fondului de salarii din economie, de 5,6%, în perioada decembrie 2019 - august 20 (an/an), încasarile din impozitul pe salarii au crescut cu 1,1% în primele noua luni a.c., evolutie explicata în principal de prorogarea termenului de plata a obligatiilor fiscale. Cu toate acestea, încasarile din luna septembrie prezinta o accelerare (+5,3% an/an), în concordanta cu baza macroeconomica", subliniaza raportul MFP.

În ceea ce privește contribuțiile de asigurări, acestea au totalizat 82,92 miliarde de lei în perioada menționată, fiind în stagnare față de nivelul înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut. Totuși, evoluția lunară reflectă o revenire a dinamicii contribuțiilor în septembrie (+2,7% an/an), în condițiile majorării fondului de salarii din economie cu 5,6%.

Dinamica încasărilor din contribuții sociale a fost afectată de prorogarea termenului de plată a obligațiilor fiscale declarate de către contribuabili, modificarea bazei de calcul a CAS și CASS datorată de salariatii cu contract individual de muncă cu timp parțial și scutirea de la plată a contribuției asiguratorii în muncă (pentru somajul tehnic).

Încăsarile din impozitul pe profit au însumat 10,81 miliarde de lei în primele trei trimestre ale anului curent, în scădere cu 13,8% față de perioada corespunzătoare a anului trecut (luna septembrie consemnând totuși o dinamică pozitivă, de 28,1% an/an). În structura, încasarile din impozitul pe profit de la agenții economici s-au diminuat cu 9,3%, în timp ce încasarile din impozitul pe profit de la bancile comerciale s-au contractat cu 51,5%.

"Evoluția negativă este explicată în principal de contractia activității economice, amânarea achitării obligațiilor fiscale de către contribuabilii platitori de impozit pe profit, precum și de bonificatiile de 5% pentru marii contribuabili, respectiv 10% pentru contribuabilii mici și mijlocii, acordate pentru plata la scadență a impozitului pe profit (OUG 33/2020, bonificatii acordate în suma de circa 0,57 miliarde de lei). Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice au înregistrat 2,3 miliarde de lei în primele nouă luni ale anului, în scădere cu 17,2% (an/an). Evoluția acestor încasări a fost afectată, de asemenea, de amânarea plății obligațiilor fiscale declarate de către contribuabilii platitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, precum și de bonificatiile de 10% acordate acestora pentru plata impozitului la scadență (OUG 33/2020)", arată MFP.

Pe de altă parte, încasarile nete din TVA au fost de 40,72 miliarde de lei în primele nouă luni ale anului 2020, în scădere cu 14,3% comparativ cu nivelul înregistrat în perioada similară a anului trecut. Pe fondul revenirii comerțului, dinamica negativă a veniturilor brute din TVA continuă să se amelioreze și în luna septembrie (-1,7%), arată reprezentanții MFP.

Potrivit sursei citate, evoluția încasărilor din TVA în primele trei trimestre ale anului a fost influențată negativ de: creșterea rambursărilor de TVA cu 23,8%, an/an (+3,22 miliarde de lei) cu scopul de a asigura companiilor un nivel de lichiditate suplimentar pe perioada crizei; prorogarea termenului de plată a obligațiilor fiscale declarate; evoluțiile nefavorabile din sectoarele economice începând cu luna martie (cu precădere industrie, servicii pentru populație și comerțul cu autovehicule).

Veniturile din accize au însumat 22,2 miliarde de lei în primele nouă luni ale anului 2020, prezentând o scădere de 3% față de nivelul înregistrat în perioada similară a anului trecut.

"Declinul este explicat de contractia încasărilor din accizele pentru produse energetice, de 20% (an/an) în perioada martie-septembrie 2020, în principal ca urmare a reducerii consumului de carburanți în conjunctura actuală (limitarea consumului anumitor servicii - turism și creșterea incidentei muncii la domiciliu). În schimb, veniturile din accizele pentru produsele din tutun au consemnat un avans de 13% (an/an), susținut și de majorarea nivelului accizei la țigărețe", arată raportul Finanțelor.

Veniturile din taxele pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități au înregistrat 2,94 miliarde de lei în primele nouă luni ale anului. Deși au consemnat o creștere semnificativă față de încasarile înregistrate în aceeași perioadă a anului trecut, dinamica este explicată în principal de baza foarte redusă aferentă anului 2019, în condițiile în care au fost restituite taxe pentru prima înmatriculare ce au fost încasate în anii precedenți. De asemenea, avansul se datorează și încasării taxelor de licență de la ANCOM.

Totodata, în cadrul veniturilor din aceasta sursa, încasarile din taxele pe jocurile de noroc s-au redus în perioada analizata cu 23,6% (an/an), în conditiile scutirii de la plata a taxei aferente autorizatiilor de exploatare a jocurilor de noroc pentru întreaga perioada a starii de urgenta decretate (OUG nr. 48/2020) si amânarii la plata a unor obligatii.

Potrivit MFP, veniturile nefiscale au înregistrat 20,65 miliarde de lei în primele trei trimestre ale anului 2020 si prezinta o crestere de 2,2% fata de încasarile din aceeasi perioada a anului trecut. Dinamica acestora a fost influentata pozitiv de varsamintele din veniturile nete ale BNR (+0,6 miliarde de lei). Sumele rambursate de Uniunea Europeana în contul platilor efectuate si donatii au totalizat 16,04 miliarde de lei în primele noua luni ale anului 2020, în crestere cu 44,2% fata de perioada similara a anului trecut.

În privinta cheltuielilor bugetului general consolidat, MFP arata ca acestea - în suma de 294,99 miliarde de lei - au crescut în termeni nominali cu 15,4% fata de aceeasi perioada a anului precedent. Exprimare ca procent din Produsul Intern Brut, cheltuielile au înregistrat o crestere cu 3,8 puncte procentuale de la 24,1% din PIB 2019 la 27,9% din PIB în 2020.

"Majorarea cheltuielilor se datoreaza si masurilor care au fost avute în vedere pentru combaterea epidemiei de COVID-19, respectiv a sumelor necesare finantarii în regim de urgenta a cheltuielilor de gestionare a situatiei epidemiologice cauzate de raspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pe de o parte, precum si a masurilor cu caracter exceptional, în domeniul social si economic, pentru diminuarea efectelor negative asupra economiei cauzate de masurile adoptate pentru limitarea infectarii în rândul populatiei", potrivit raportului.

Astfel, pâna la finele lunii septembrie, s-au platit 4,07 miliarde de lei pentru îndemnizatii acordate pe perioada suspendarii temporare a contractului individual de munca din initiativa angajatorului, 842,49 milioane de lei pentru îndemnizatii acordate pentru alti profesionistii, precum si pentru persoanele care au încheiate conventii individuale de munca care întrerup activitatea ca urmare a efectelor SARS-CoV-2, 1,66 miliarde de lei reprezentând sume acordate angajatorilor pentru decontarea unei parti a salariului brut al angajatilor mentinuti în munca (41,5%), 87,8 milioane de lei pentru îndemnizatii acordate parintilor pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unitatilor de învățământ.

În luna septembrie, s-a reflectat cel mai mare nivel de plati aferente unei luni din anul 2020, respectiv 38,9 miliarde de lei fata de o medie lunara de 32 miliarde de lei. Acesta se explica prin faptul ca pe lânga platile lunare din ultima perioada, în luna septembrie se reflecta si sumele suplimentare de 1,1 miliarde de lei aferente majorarii punctului de pensie cu 177 lei începând cu 1 septembrie 2020 si majorarii alocatiilor de stat pentru copii de la 1 august cu aproximativ 20% mai mult decât cea din iulie a.c.

De asemenea, 0,84 miliarde de lei reprezinta sumele acordate pentru despagubirea producatorilor agricoli pentru culturile afectate de seceta, 0,3 miliarde de lei sume din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera pentru implementarea de masuri financiare în sectoare cu riscuri semnificative de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Nu în ultimul rând, s-au înregistrat plati mai mari decât media lunara de pâna acum aferente proiectelor de investitii (2,64 miliarde de lei), bunurilor si serviciilor, în special pentru medicamente si produse sanitare (un miliard de lei), precum si aferente masurilor active si concediilor medicale (0,9 miliarde de lei).

Potrivit raportului MFP, cheltuielile de personal au însumat 80,99 miliarde de lei, în crestere cu 6,5% comparativ cu aceeasi perioada a anului precedent, reflectându-se majorarile salariale, îndemnizatia de hrana, atât cele aplicate începând cu 1 ianuarie 2019, acordate în temeiul Legii cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului platit din fonduri publice, cât si majorarile salariale aplicate cu 1 ianuarie 2020. Exprimare ca pondere în PIB, cheltuielile de personal reprezinta un nivel de 7,7% din PIB, cu 0,5 puncte procentuale peste nivelul din aceeasi perioada a anului anterior. Din total cheltuielilor de personal, platile reprezentând stimulentele de risc acordate pentru COVID 19 au

fost de 247,5 milioane de lei.

Cheltuielile cu bunuri si servicii au totalizat 39,61 miliarde de lei, în creștere cu 12,7% fata de anul precedent. În cadrul bugetului general consolidat, majorarile fata de medie se înregistreaza la nivelul administratiei locale inclusiv spitalele din subordinea acestora, majorari determinate în special de plati suplimentare pentru medicamente, materiale sanitare, reactivi si alte produse necesare diagnosticarii si tratarii pacientilor infectati cu coronavirusul SARS-CoV-2.

De asemenea, o creștere se reflecta si la bugetul Fondului national unic de asigurari sociale de sanatate de 8,1% fata de aceeași perioada a anului anterior determinata de deconturile mai mari pentru plata medicamentelor care fac obiectul contractelor cost-volum rezultat si pentru decontarea serviciilor medicale în ambulatoriu.

Cheltuielile cu asistenta sociala au fost de 104,01 miliarde de lei, în creștere cu 22,9% comparativ cu aceeași perioada a anului precedent. Evolutia cheltuielilor cu asistenta sociala a fost influentata, în principal, de majorarea punctului de pensie de la 1 septembrie 2019, precum si de majorarea punctului de pensie de la 1 septembrie 2020 cu 177 lei, respectiv de la 1.265 lei la 1.442 lei. De asemenea, se reflecta si majorarea de la 1 septembrie a.c. a nivelului îndemnizatiei sociale pentru pensionari garantata de la 704 lei la 800 lei, precum si majorarile privind alocatiile de stat pentru copii începând cu 1 mai 2019, 1 ianuarie 2020 si cea de la 1 august 2020 care reprezinta o creștere a alocatiei cu aproximativ 20% mai mult decât cea platita în luna iulie 2020.

Totodata, începând cu luna aprilie s-au realizat plati determinate de masurile care au fost luate cu caracter exceptional, în domeniul social si economic, pentru diminuarea efectelor negative generate de pandemia de COVID 19, cum ar fi plata pentru îndemnizatiile acordate pe perioada suspendarii temporare a contractului individual de munca din initiativa angajatorului în valoare de 4,07 miliarde de lei si pentru îndemnizatii acordate pentru alti profesionistii, pentru persoanele care au încheiate conventii individuale de munca care întrerup activitatea ca urmare a efectelor SARS-CoV-2 în valoare de 842,49 milioane de lei, precum si sume acordate angajatorilor pentru decontarea unei parti a salariului brut al angajatilor mentinuti în munca (41,5%) în valoare de 1,66 miliarde de lei.

MFP precizeaza ca se continua decontarile îndemnizatiilor de asigurari sociale de sanatate pentru concedii medicale în scopul diminuării stocului de plati restante aferente acestora, astfel ca pâna la sfârșitul lunii septembrie platile au fost de 3,08 miliarde de lei, de doua ori mai mult fata de aceeași perioada a anului precedent.

Cheltuielile cu subventiile au depasit 5,59 miliarde de lei, cea mai mare parte dintre acestea fiind alocate catre sectorul agricol si transporturi, respectiv subventii pentru sprijinirea producatorilor agricoli, subventii pentru transportul calatorilor si pentru diferente de pret si tarif.

"Alte cheltuieli au fost de 5,6 miliarde de lei, reprezentând, în principal, sume aferente titlurilor de plata emise de Autoritatea Nationala pentru Restituirea Proprietatilor, conform legislatiei în vigoare, burse pentru elevi si studenti, alte despagubiri civile, precum si îndemnizatii acordate parintilor pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unitatilor de învățământ (87,8 milioane de lei). De asemenea, în luna septembrie s-au platit schemele de ajutor de stat acordate producatorilor agricoli care au fost afectati de seceta în valoare de 842,74 milioane de lei", a arata raportul MFP.

"Cheltuielile privind proiectele finantate din fonduri externe nerambursabile (inclusiv subventiile de la Uniunea Europeana aferente agriculturii) au fost de 16,7 miliarde de lei, cu 29,2% mai mari comparativ cu aceeași perioada a anului precedent. Cheltuielile pentru investitii, care includ cheltuielile de capital, precum si cele aferente programelor de dezvoltare finantate din surse interne si externe, au fost în valoare de 29,8 miliarde de lei, cea mai mare suma investita în economie în ultimii 10 ani aferenta primelor 9 luni ale anului, în creștere cu 29,8% mai mult decât aceeași perioada a anului precedent, depasind sumele investite pe tot anul în 2016, precum si în anul

2017. În cadrul bugetului general consolidat, majorările apar la bugetul de stat și la bugetele locale atât din fonduri naționale, cât și aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile. Astfel, administrația locală a investit cu 77,5% mai mult față de aceeași perioadă a anului trecut în proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2021", explică reprezentanții MFP.

De asemenea, din bugetul Ministerului Afacerilor Interne s-au plătit 327,5 milioane lei pentru achiziționarea de produse - stocuri de urgență medicală, inclusiv scannere termice pentru combaterea răspândirii infecției cu coronavirusul SARS-COV-2.

Potrivit estimărilor oficiale, deficitul bugetar va urca la 8,6% din PIB în acest an, cinci puncte procentuale fiind legate direct de perioada de criză prin care trece România.